

**QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING
MOLENSTRAAT 34 IN MARUM**

ATKB

| *buro bakker*



QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING MOLEN- STRAAT 34 IN MARUM

Kenmerk: 20221495
Versie: Definitief
Datum: 28-9-2022
Auteur: [REDACTED]
Projectleider: [REDACTED]
Veldwerk: [REDACTED]
Kwaliteitscontrole: [REDACTED]
Opdrachtgever: Gemeente Westerkwartier
Contactpersoon: [REDACTED]

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

© ATKB voor natuur en leefomgeving. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.

Foto's: ATKB, [REDACTED]

ATKB ASSEN
STATIONSSTRAAT 29C
9401 KW ASSEN

ATKB MIDDELHARNIS
PRINS BERNHARDLAAN 147
3241 TA MIDDELHARNIS

ATKB WAARDENBURG
KOEWEISTRAAT 7
4181 CD WAARDENBURG

ATKB ZOETERMEER
LOUIS BRAILLELAAN 100
2719 EK ZOETERMEER

KVK 27 1771 40
BTW NL 8076 36 757B01
IBAN NL53 RABO 0160177529

INHOUD

1.	Inleiding		1
1.1	Aanleiding en doel	1	
1.2	Wettelijk kader	1	
1.3	Onderzoeksmethode	1	
1.4	Ligging en beschrijving plangebied	2	
1.5	Planbeschrijving	4	
2.	Resultaten en effecten		5
2.1	Vogelrichtlijnsoorten	5	
2.2	Habitatrichtlijnsoorten	7	
2.3	Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten	11	
3.	Conclusie		12
3.1	Conclusie beschermde soorten	12	
3.2	Benodigde vervolgstappen	12	
4.	Literatuur en bronnen		13

I. INLEIDING

I.1 AANLEIDING EN DOEL

De gemeente Westerkwartier is van plan om een bibliotheek te slopen op het adres Molenstraat 34 in Marum. Door de sloop kunnen effecten op beschermde soorten op voorhand niet worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Indien overtreding van de Wet natuurbescherming niet volledig te vermijden is, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

I.2 WETTELIJK KADER

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

De lijst 'jaarrond beschermde nesten' die onder de Flora- en faunawet is opgesteld, is ook onder de Wnb geldig. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Groningen het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Groningen heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

I.3 ONDERZOEKSMETHODE

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

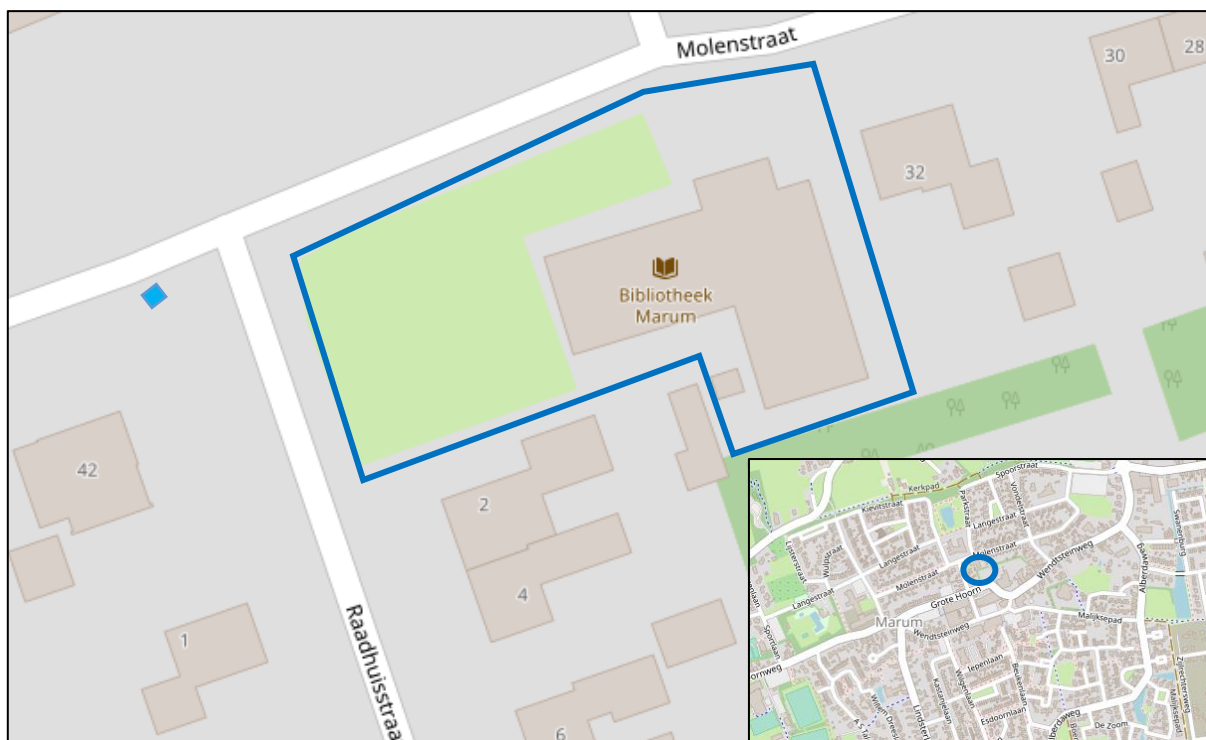
Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, geraadpleegd in september 2022) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4).

Veldonderzoek

Op 14 september 2022 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksgebied) uitgevoerd door een ecooloog van ATKB | Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd.

I.4 LIGGING EN BESCHRIJVING PLANGEBIED

Het plangebied betreft een perceel met een te slopen bibliotheek op het adres Molenstraat 34 in Marum (figuur 1).



Figuur 1 De locatie van de te slopen bibliotheek in Marum. Bron: openstreetmap.org.

De bibliotheek is een laagbouwgebouw met deels een plat dak, en deels een golfplaten dak. Op het platte dak is een schoorsteen aanwezig. Aan de westzijde van het gebouw is een perceel met gras en twee bomen gesitueerd. Het hele perceel is omkaderd met een lage heg. Aan de zuidzijden van het gebouw is een aanbouw aanwezig, omringd door struiken.

Voor een impressie van het plangebied, zie foto's 1 t/m 3.



Foto 1 De voorzijde van de bibliotheek.



Foto 2 De achterzijde van de bibliotheek, met rechts een aanbouw.



Foto 3 De bibliotheek met het omringende perceel met gras.

1.4.1 NATURA 2000-GEBIEDEN

Op ca. 6 kilometer afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Bakkeveense Duinen. Dit is op voldoende afstand dat directe negatieve effecten (zoals bijvoorbeeld trillingen en lichtverstoring) zijn uitgesloten. Wel raden wij aan, gezien de scope van de werkzaamheden, om een AERIUS-berekening van de stikstofdepositie te (laten) maken.

1.5 PLANBESCHRIJVING

Het gebouw wordt gesloopt. Voor de sloop worden geen bomen gekapt of sloten gedempt. De start van de sloop staat gepland voor februari 2024.

2. RESULTATEN EN EFFECTEN

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is een onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.1), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2) en nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.3).

2.1 VOGELRICHTLIJNSOORTEN

2.1.1 JAARROND BESCHERMDE NESTEN

Een aantal vogels hebben nesten met een jaarrond beschermde status omdat de vogelsoorten het gehele jaar gebruik maken van het nest, geen eigen nesten bouwen (en dus niet gemakkelijk een nieuw nest kunnen maken) of in kolonieverband broeden. De meeste soorten vogels met jaarrond beschermde nesten zijn roofvogels en uilen, maar ook de in gebouwen broedende gierwaluw en huismus.

Bronnenonderzoek

Uit bronnenonderzoek blijkt dat bij de bibliotheek geen vogels met een jaarrond beschermd nest zijn waargenomen. In een straal van 500 meter rondom de woningen zijn alleen de huismus, gierwaluw, huiswaluw en roek waargenomen (NDFF, 2022). Van deze soorten broeden alleen de huismus, gierwaluw en huiswaluw in/aan woningen.

Vogels en nesten in het plangebied

Huismus

Huismussen broeden in daken, meestal onder de onderste rijen dakpannen, die zij via de goot bereiken. Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen waargenomen. Toch is het dak wel geschikt voor nestplekken omdat er meer dan voldoende ruimte zit tussen de golfplaten en het dakbeschot (foto 4).



Foto 4 Het dak is geschikt voor huismusnesten.

Het plangebied biedt zeer geschikt leefgebied voor huismussen. De aanwezige struiken aan de achterzijde bieden ruim voldoende groen om in te schuilen en slapen.

Ook rondom het plangebied zijn vele woningen aanwezig waar huismussen tot broeden kunnen komen. Vooral de hogere rijtjeswoningen bieden geschikte nestplekken.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen broeden eveneens in daken. Favoriete nestlocaties zijn achter gevelpannen en eind-/beginvorsten. Tijdens het veldbezoek is de gierzwaluw niet waargenomen (de dieren zijn reeds naar Afrika vertrokken om te overwinteren). De bibliotheek is niet geschikt voor gierzwaluwen omdat gevel- en nokpannen ontbreken. Ook andere geschikte invlieglocaties, zoals soms op de hoeken van woningen, achter go-ten, ontbreken.

Categorie 5 broedvogels

De zogenaamde Categorie 5-soorten zijn vogelsoorten waarvan de nesten niet standaard jaarrond beschermd zijn omdat ze meer flexibel zijn in het vinden van een nestplaats dan vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. Onder bepaalde ecologische omstandigheden kunnen deze nesten wel een jaar-ronde bescherming hebben.

De enige Categorie-5 vogelsoort die in woningen broedt en gebruik zou kunnen maken van de bibliotheek is de spreeuw. Net zoals bij de huismus kunnen deze vogels onder de golfplaten tot broeden komen. In de omgeving zijn veel uitwijkmogelijkheden voor spreeuwen.

Overige broedvogels

De bomen en struiken in het plangebied geschikt voor algemene broedvogels zoals bijvoorbeeld de hout-duif of merels. In een van de twee bomen op het perceel is een duiven- of kraaiennest aanwezig (foto 5).



Foto 5 Het duiven- of kraaiennest in een van de bomen op het perceel.

2.1.2 EFFECTEN EN VERVOLG

Jaarrond beschermde nesten

Huismus

De bibliotheek is in potentie geschikt voor huismussen om tot broeden te kunnen komen. Negatieve effecten van de voorgenomen sloop op de huismus in niet uit te sluiten. Het is van belang om inzicht te krijgen in de aantallen broedparen en de locaties waar deze soort tot broeden komen.

Met een nader onderzoek kan hier uitsluitel over gegeven worden.

Gierzwaluw

De bibliotheek is niet geschikt voor gierzwaluwen. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Categorie-5 vogelsoorten

De bibliotheek is geschikt voor spreeuwen, maar deze kunnen in de omgeving gemakkelijk alternatieve nestlocaties vinden. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Overige broedvogels

Het groen in het plangebied is geschikt voor algemene broedvogels. Hierdoor dienen de werkzaamheden bij voorkeur uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Dit betekent dat tussen september t/m februari gewerkt kan worden.

2.2 HABITATRICHTLIJNSOORTEN

2.2.1 PLANTEN

Aanwezige soorten

Er zijn vier planten beschermd onder de Habitatrichtlijn (HR), te weten: drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm en zomerschroeforchis. Deze soorten komen alleen in zeer specifieke milieus voor en zijn afhankelijk van kalkrijke, voedselarme en vochtige tot natte omstandigheden met kwelinvloed. De beschermde planten van de Habitatrichtlijn eisen voedselarme en extensief beheerde omstandigheden. In het plangebied ontbreken deze omstandigheden waardoor het ongeschikt is voor planten van de Habitatrichtlijn.

Ook zijn geen waarnemingen van beschermde soorten bekend binnen het plangebied en omgeving (NDFF 2022). Het is dus uitgesloten dat beschermde planten van de Habitatrichtlijn voorkomen in het plangebied.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van geschikte groeiplaatsen in het plangebied, zijn negatieve effecten uitgesloten.

2.2.2 VLEERMUIZEN

Bronnenonderzoek

Uit bronnenonderzoek blijkt dat in en direct rondom het plangebied eenmaal een foeragerende gewone dwergvleermuis is waargenomen door derden (NDFF 2022). Ook komen de gebouwbewonende ruige dwergvleermuis en laatvlieger voor in Marum.

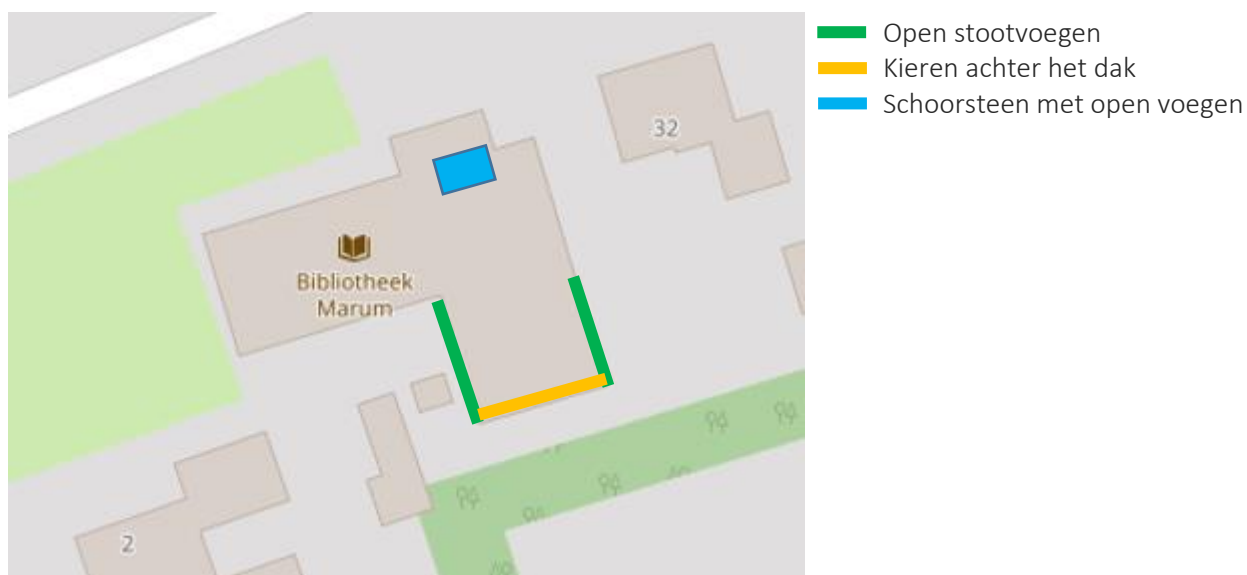
Aanwezige verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in bomen en/of gebouwen, waar ze maar een kier of holte van 1,5 cm breed nodig hebben om in te kruipen. Vaak worden vleermuizen in- of uitvliegend waargenomen bij gevel- en nokpannen, maar ook kieren achter daklijsten, goten, loodslabben, bij kozijnen en open stootvoegen worden gebruikt. De verblijfplaatsen zijn het gehele jaar rond beschermd, ook als de dieren gedurende een deel van het jaar op andere plekken verblijven.

In het plangebied zijn geschikte kieren voor vleermuizen aanwezig. Zo zijn open stootvoegen (ventilatievoegen) aanwezig in het bijgebouw en in de schoorsteen. Ook zitten er in de zuidelijke gevel kieren achter het dak waar vleermuizen achter zouden kunnen kruipen. De bibliotheek is te laag voor massa winterverblijven (verblijven waar vleermuizen soms met honderden tegelijk de winter doorbrengen).



Foto 6 Open stootvoegen in het bijgebouw (links) en een kier bij het dak (rechts).



Figuur 2 Geschikte in- en uitvlieglocaties voor vleermuizen. Bron: openstreetmap.org.

Nabij het plangebied zijn diverse andere woningen aanwezig met pannen daken waar vleermuizen gebruik van zouden kunnen maken.

Essentiële vliegroutes

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Het plangebied bevat dit soort structuren niet. In het noorden van Marum is een bomenlaan aanwezig die kan functioneren als vliegroute (figuur 3). De afstand tot deze mogelijke vliegroute is dusdanig groot dat verstoring is uitgesloten.

Essentieel foerageergebied

Vleermuizen maken gebruik van groenelementen zoals tuinen, bomenrijen, luwte van gebouwen en parken om hun voedsel (insecten) te vangen. De tuin in het plangebied is, gezien de grootte, alleen geschikt voor vleermuizen om kortstondig te foerageren en is dus niet essentieel.

In de omgeving van het plangebied zijn wel een aantal kleine, maar geschikte foerageerlocaties aanwezig (figuur 3). Deze locaties bevinden zich voornamelijk ten westen van het plangebied. Ten noorden van de bibliotheek is een park gelegen met een vijver (foto 7). Dit is ook geschikt voor vleermuizen om in te foerageren, en ligt op ruim voldoende afstand dat verstoring door werkzaamheden is uitgesloten.



Figuur 3 Geschikt foerageergebied (oranje) en een mogelijke vliegroute (gele pijlen) nabij het plangebied (globaal, rood kader).
Bron: geoportaal.provinciegroningen.nl



Foto 7 Het parkje dat ten noorden van het plangebied ligt, en wat geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen.

Effecten en vervolg

Verblijfplaatsen

Negatieve effecten op potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen zijn op basis van deze quickscan niet uit te sluiten. Met de voorgenomen sloop kunnen verblijfplaatsen verdwijnen. Om negatieve effecten uit te sluiten is een nader onderzoek naar vleermuizen nodig.

Vliegroutes en essentieel foerageergebied

De bibliotheek en het omringende perceel zijn geen onderdeel van essentieel foerageergebied of vliegroutes voor vleermuizen. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

2.2.3 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Aanwezige beschermde soorten

Relevante grondgebonden zoogdieren die zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn zijn bever, otter en noordse woelmuis. Voor deze soorten geldt dat, omdat de bibliotheek binnen de bebouwde kom van Marum staat, geschikt habitat en leefgebied ontbreekt.

Effecten en vervolg

De aanwezigheid van (verblijfplaatsen van) beschermde zoogdieren van de Habitatrichtlijn is uit te sluiten. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

2.2.4 REPTIELEN EN AMFIBIEËN

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van (beschermde) reptielen kan op voorhand worden uitgesloten omdat geschikt leefgebied ontbreekt.

Effecten en vervolg

De aanwezigheid van reptielen en amfibieën kan worden uitgesloten. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

2.2.5 VISSSEN, INSECTEN EN ONGEWERVELDEN

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van vissen, insecten en ongewervelden is uit te sluiten. Dit omdat omstandigheden zoals aanwezigheid van geschikte vegetatie, vennetjes e.d. ontbreken binnen het plangebied.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van waarnemingen en geschikte omstandigheden voor beschermde insecten en ongewervelden, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen niet aan de orde.

2.3 NATIONAAL (ANDERE) BESCHERMDE DIER- EN PLANTENSOORTEN

Bronnenonderzoek

In het plangebied en omgeving is in beperkte mate geschikt habitat aanwezig voor een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Op basis van verspreidingsgegevens is de aanwezigheid van de steenmarter in het plangebied niet uit te sluiten. Uit de NDFF (2022) komt naar voren dat alleen de egel is waargenomen rondom het plangebied.

Steenmarters en egels

Het pand biedt geen geschikte gaten of kieren voor steenmarters om binnen te komen. Aan de oostgevel is een daklijst opengebroken, maar steenmarters zouden niet tegen de muur op kunnen klimmen om hier gebruik van te maken. Ook het omringende perceel bevat geen geschikte holten of takkenhopen waarin steenmarters of egels zouden kunnen verblijven. De dieren zullen hoogstens gebruik maken van het plangebied om (kortstondig) in te foerageren.

Overige soorten

Voor nationaal beschermde reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden en planten ontbreekt geschikt habitat.

Effecten en vervolg

Op basis van de quickscan kunnen negatieve effecten op mogelijke verblijfplaatsen van steenmarters en egels uitgesloten worden. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

3. CONCLUSIE

3.1 CONCLUSIE BESCHERMDE SOORTEN

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

Vogels

- Het plangebied is geschikt voor jaarrond beschermde broedvogels en hun nesten, te weten:
 - **Huismus**
- In en rondom het plangebied kunnen categorie-5 en algemene broedvogels tot broeden komen;

Vleermuizen

- De bibliotheek beschikt over **geschikte locaties voor verblijfplaatsen voor vleermuizen**
- De bibliotheek en het perceel zijn geen essentieel onderdeel van vliegroutes of foerageergebied;

Overige soorten

- In en rond het plangebied komen een aantal nationaal beschermde soorten voor, namelijk de steenmarter en egel, maar negatieve effecten op mogelijke verblijfplaatsen zijn uitgesloten. De algemene zorgplicht is wel van kracht.

Indien andere werkzaamheden dan die zijn genoemd in Hoofdstuk 1 gaan plaatsvinden, dienen ook deze ingrepen getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. De conclusies kunnen dan afwijken van de bovenstaande conclusies.

3.2 BENODIGDE VERVOLGSTAPPEN

- Er is nader onderzoek nodig naar de **huismus en vleermuizen**. Deze onderzoeken bestaan uit:
 - Huismus: 2 onderzoeksronden in de periode 1 april tot 15 mei
 - Vleermuizen: 5 onderzoeksronden in de periode 15 mei tot 1 oktober
- Effecten op broedende vogels kunnen in zijn geheel worden uitgesloten als de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Het broedseizoen omvat globaal de periode van maart tot september.
- Voor alle soorten geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

4. LITERATUUR EN BRONNEN

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0 juli 2017.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, Versie 1.0 juli 2017.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, Versie 2.0 juli 2022.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal natuurhistorisch museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Google Earth.
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), geraadpleegd september 2022.
- SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Verspreiding, aantallen, veranderingen. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis/KNNV/European Invertebrate Survey – Nederland.

Websites

www.verspreidingsatlas.nl/planten
www.vogelbescherming.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.ravon.nl
www.openstreetmap.org
www.geoportaal.provinciegroningen.nl

